

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Maaeluministri määruste muutmine“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määrus „Maaeluministri määruste muutmine“ (edaspidi *eelnõu*) kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse (edaspidi *ELÜPS*) § 67 lõike 2, § 71 lõigete 6 ja 7 ning § 72 lõike 5 alusel.

Eelnõu puudutab „Eesti maaelu arengukava 2014–2020“ (edaspidi *arengukava*) meetme 1 „Teadmussiire ja teavituse“ tegevuse liike 1.1 „Koolitustegevuste korraldamine“, 1.2 „Esitlus- ja teavitustegevuste korraldamine“, 1.3 „Ettevõtete külastuste ja õpiringide korraldamine“ ja 1.4 „Pikaajalised programmid“, meetme 2 „Nõustamisteenused, põllumajandusettevõtte juhtimis- ja asendusteenused“ allmeedet 2.3 „Toetus nõustajate koolituseks“ ning meetme 16 „Koostöö“ allmeetmeid 16.0 „Innovatsiooniklastrite toetus“ ja 16.1/16.2 „Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamise toetus“.

Määrusega muudetakse maaeluministri 17. juuni 2015. a määrust nr 68 „Teadmussiirde ja teavituse toetus“, maaeluministri 28. aprilli 2015. a määrust nr 46 „Teadmussiirde pikaajaliste programmide rakendamise toetus“, maaeluministri 15. mai 2015. a määrust nr 61 „Nõustajate koolitustoetus“, maaeluministri 29. juuli 2015. a määrust nr 75 „Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamise toetus“ ning maaeluministri 26. augusti 2015. a määrust nr 84 „Innovatsiooniklastri toetus“.

Tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/2220, millega kehtestatakse teatavad üleminekusätted Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) ja Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) toetuse kohta 2021. ja 2022. aastal ning muudetakse määrusi (EL) nr 1305/2013, (EL) nr 1306/2013 ning (EL) nr 1307/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja nende määruste kohaldamisega ning määrust (EL) nr 1308/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja sellise toetuse jaotamisega (ELT L 437, 28.12.2020, lk 1–29) (edaspidi *üleminekumäärus*), kehtestamisest rakendub arengukava üleminekuperiood aastatel 2021–2022.

Üleminekumääruse kohaselt pikendatakse eespool nimetatud määrustes abikõlblike kulutuste tegemise ning maksetaotluse ja tegevuse elluviimist tõendavate dokumentide esitamise tähtaega kahe aasta võrra. Tegevuste elluviimise uueks tähtajaks saab eelnõu kohaselt 30. juuni 2025. Muudatus ei pikenda automaatselt kahe aasta võrra seni määratud toetuste tähtaegu ega hankelepingutes sätestatud tähtaegu. Neile kehtivad määrusest ja seadusest tulenevad tähtajad.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Maaeluministeeriumi teadus- ja arendusosakonna peaspetsialist Lehti Veeväli (625 6563, lehti.veevali@agri.ee), nõunik Helena Pärenson (625 6550, helena.parenson@agri.ee) ja peaspetsialist Gret-Kristel Mällo (625 6553, gret-kristel.mallo@agri.ee) Juriidilise ekspertiisi on eelnõule teinud Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Maarika Öövel (625 6197, maarika.oovel@agri.ee) ja keeleliselt on eelnõu toimetanud sama osakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb viiest paragrahvist.

Eelnõu §-ga 1 muudetakse maaeluministri 26. augusti 2015. a määrust nr 84 „Innovatsiooniklastri toetus“.

Eelnõu § 1 punktiga 1 pikendatakse määruses sätestatud tegevuskava elluviimise tähtaega kahe aasta võrra ja võimaldatakse pikendada tegevuskava kuni kaks aastat tegevuskava perioodi lõppemisest arvates. Muudatuse tulemusena saab klaster taotleda tegevuskava pikendamist enne tegevuskava perioodi lõppemist, kui ilmnevad temast sõltumatud asjaolud, mida ei olnud võimalik ette näha ja mis muudavad tegevuse elluviimise ajagraafikut, kuid tegevuskava peab olema ellu viidud hiljemalt 30. juuniks 2025. Muudatus annab klastritele võimaluse COVID-19 piirangutest tingitud oludes kasutada üleminekumäärusega tekkivat võimalust ning tegevuskavas esitatud tegevused ja eesmärgid tulemuslikult ellu viia.

Eelnõu § 1 punktiga 2 pikendatakse määruses sätestatud tähtaega kahe aasta võrra. Muudatuse tulemusena esitab klaster Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametile (edaspidi *PRIA*) tegevuskava lõpparuande 45 tööpäeva jooksul tegevuskava perioodi lõppemisest arvates, kuid hiljemalt 30. juuniks 2025, ning toetuse väljamaksmiseks viimase maksetaotluse hiljemalt 30. juuniks 2025.

Eelnõu § 1 punktiga 3 loetakse määruse § 18 senine tekst lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2, mille kohaselt rakendub kõigile klastritele võimalus alates 1. jaanuarist 2021 tegevuskava kahe aasta võrra tagantjärele pikendada. Muudatus annab klastritele võrdse võimaluse COVID-19 piirangutest tingitud oludes tegevuskavas esitatud tegevused ja eesmärgid tulemuslikult ellu viia.

Eelnõu §-ga 2 muudetakse maaeluministri 15. mai 2015. a määrust nr 61 „Nõustajate koolitustoetus“.

Muudatusega pikendatakse toetuse saaja abikõlblike kulutuste tegemise ning maksetaotluse ja tegevuse elluviimist tõendavate dokumentide esitamise tähtaega 30. juunini 2025. Muudatus annab võimaluse kasutada optimaalselt olemasolevat toetusmeedet ja reageerida paindlikumalt muutunud majandusoludele ning arvestada COVID-19 piirangutest tingitud kitsaskohtadega. Muudatus arvestab nõustajate ja põllumajandustootjate vajadusega saada järjepidevalt uuenevat ja kvaliteetset nõuandeteavet, et korraldada majandustegevust ja tagada kodumaiste põllumajandussaadustega varustatus. Muudatus aitab kaasa kogu majanduse konkurentsivõime paranemisele.

Eelnõu §-ga 3 muudetakse maaeluministri 17. juuni 2015. a määrust nr 68 „Teadmussiirde ja teavituse toetus“.

Eelnõu § 3 punktidega 1, 5, 6, 7, 8, 13 ja 18 lisatakse määrusesse kahe uue võimaliku tegevuse liigina õppereisi korraldamine ning üksikosaleja välisriiki õppereisile saatmine. Muudatusega täpsustatakse ka mõlemale tegevusele sätestatud tingimusi ja tegevusega seotud abikõlblike kulusid. Õppereise on seni mõnevõrra toetatud teadmussiirde pikaajaliste programmide raames. Samas on vajadus õppereiside järele olemas ka üleriigiliste ja maakondlike tegevuste puhul, et tagada teabevajaduste katmine võrdselt ka kohalikul tasandil. Lisaks on eesmärk kaasata õppereisidesse sihtrühmana ka valdkondlikes kutseõppeasutustes õppijad. Siiski saavad kutseõppeasutustes õppijad osaleda ainult nendel õppereisidel, kus on vähemalt viis osalejat, üksikosalejana neid õppereisidele saata ei saa. Kui õppereisile suunduvad kutseõppeasutuste tasemeõppes õppijad, kes on alaealised, loetakse osalejate hulka ka üks täiskasvanud saatja. Nii gruppidele mõeldud õppereiside kui ka üksikosalejatele suunatud õppereiside eesmärk peab olema seotud määruses sätestatud tegevusvaldkondadega. Õppereis peab endas sisaldama erinevaid tegevusi, mis on kooskõlas arengukava ning õppereisi eesmärkidega. Õppereis ei või oma olemuselt kattuda ettevõtte külastusega, mis on määruse tähenduses eraldi tegevuse liik. Tavapärasel õppereisil peab osalema vähemalt viis osalejat ning sellise õppereisi puhul on toetuse maksimaalne suurus 2000 eurot ühe kalendripäeva kohta, aga mitte rohkem kui 8000 eurot ühe taotluse kohta. Sealjuures makstakse toetust nende kalendripäevade kohta, mil toimus õppereisi sisuline tegevus.

Üksikosaleja välisriiki õppereisile saatmise (edaspidi ka *üksikosalejaga õppereis*) korral tuleb silmas pidada, et osaleja peab vastama kehtiva määruse § 5 lõikes 7 sätestatud nõuetele ning toetuse taotlejaks saab olla juriidiline isik või asutus, kes vastab kehtiva määruse § 3-s sätestatud nõuetele. Taotleja vastutab toetuse taotlemise, tegevuse korraldamise ja maksetaotlustega seotud asjaajamise eest. Üksikosalejaga õppereiside puhul soovitakse toetada selliseid välismaal toimuvaid õppereise, mida ühel või teisel põhjusel ei ole võimalik toetada grupile suunatud õppereiside ega ettevõtte külastuste alt. Üksikosalejaga õppereiside puhul on eelduste kohaselt tegemist ühe kallima tegevuse liigiga, mistõttu peab taotleja veenduma selle tegevuse põhjendatud vajalikkuses ja majanduslikus otstarbekuses ning väljendama selle vajadust selgelt ka taotluses. Samuti tuleb taotlejal läbi mõelda, millistel juhtudel on mõistlik saata õppereisile ainult üksikosaleja ning millistel juhtudel on mõistlikum korraldada siiski õppereis grupile. Üksikosalejaga õppereiside puhul on võimalik saata õppereisile sihtrühma kuuluvaid isikuid ka pikemaks ajaperioodiks, kui tegevuse eesmärk seda vajadust toetab. Ka üksikosalejaga õppereis peab endas sisaldama erinevaid tegevusi, kuid see tegevus ei või olla seotud üksikosaleja üldise haridustaseme tõstmisega seotud tasemekoolituse, sealhulgas diplomi-, bakalaureuse-, magistri-, doktori- või doktorikraadi järgse õppega. Kuna üksikosalejaga õppereiside puhul võivad osaleja vajadused olla väga erinevad nii tegevuse sisu, tegevuse pikkuse kui ka võimalike kulude poolest, ei ole määrukses üksikosalejaga õppereisile seatud väga palju piiranguid. Tegevuse toetuse maksimaalseks piirmääraks on sätestatud 300 eurot ühe kalendripäeva kohta, mida tuleb arvestada kui keskmist kulu, sest selle summa sisse tuleb taotlejal arutada nii tegevuse korraldamisega seotud personalikulud kui ka osaleja tõlke-, toitlustus-, majutus- ja sõidukulud ning kõikvõimalikud tegevuse eesmärgiga otseselt seotud muud kulud. Korrutades üksikosaleja õppereisil viibimise päevade arvu 300 euroga, saadakse maksimaalne võimalik toetuse summa, kuid arvestada tuleb ka määrukses sätestatud taotlusele kehtiva maksimaalse piirmääraga. Kuna iga üksikosalejaga õppereisi puhul võivad kululiigid osutada erinevaks (nt võib see endas sisaldada ühe või mitme ettevõtte külastust, mõnel kursusel, seminaril või koolitusel osalemist, näituste külastamist, lähetuskulusid vms), ei ole sedalaadi kulutustele eraldi piirmäärasid otseselt seatud, siiski tuleb meeles pidada, et kõik tehtud kulutused peavad olema põhjendatud ja tegevuse eesmärgiga otseselt seotud ning neid tuleb tõendada kuludokumentidega. Taotleja vastutab, et kõik kuludokumendid on selgelt eristatavad.

Eelnõu § 3 punktidega 2 ja 4 täiendatakse määrust selliselt, et edaspidi võivad teadmussiirde ja teavituse toetuse raames tehtavad esitlus- ja teavitustegevused olla otseselt suunatud ka kutseõppeasutuste tasemeõppes õppijatele. Kehtiva määruse kohaselt võisid kutseõppeasutustes õppijad sellistes tegevustes ka praegu osaleda, kuid tegevused pidid olema suunatud ennekõike juba sektoris hõivatud isikutele. Kuna kutseõppeasutustes õppijad moodustavad olulise osa meetme peamise sihtrühma järelkasvust, tuleb neid juba varakult kaasata erinevatesse meetme sihtrühmale suunatud tegevustesse. Siiski tuleb vältida seda, et kutseõppeasutuses õppijatele suunatud tegevused moodustaksid osa tavaõppeprogrammidest, mis on juba rahastatud riigieelarvelistest või muudest vahenditest, sest kehtiva määruse kohaselt ei või ka töötajatele suunatud tegevuseks olla üldise haridustaseme tõstmisega seotud tasemekoolituse, sealhulgas diplomi-, bakalaureuse-, magistri-, doktori- või doktorikraadi järgse õppe korraldamine. Tasemeõppes õppijatele suunatud esitlus- ja teavitustegevused peavad olema seotud määrukses nimetatud tegevusvaldkondadega. Esitlustegevuste peamine eesmärk on tutvustada uut, juba olemasolevat tehnoloogiat, tegutsemis- või tootmisviisi. Määruse muudatuse tulemusena on võimalik selliseid tegevusi suunata ka kutseõppeasutustes õppijatele, samas andes neile võimaluse esitlustegevustel ka oma oskuseid esitleda ja proovile panna. Näiteks võib esitlustegevuste all edaspidi korraldada kutsevõistluseid. Kutsevõistlused on nii tegutsevale ettevõtjale, alustavale ettevõtjale kui ka kutseõppeasutustes õppijatele oluline võimalus demonstreerida enda oskuseid ja teadmisi konkreetsetes valdkonnas ning samas annavad võistlused suurepärase võimaluse tutvustada sihtrühmale uusi tehnoloogiaid ja parimaid põllumajanduspraktikaid, mis aitavad kaasa ka Euroopa Liidu roheline kokkuleppe „Talustaldrikule“ strategias [\(<https://eur-lex.europa.eu/legal->](https://eur-lex.europa.eu/legal-)

<content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0381&from=EN>) sätestatud eesmärkidele. Samuti saab seeläbi suurendada põllumajandussektori atraktiivsust noorte seas, mis on üheks maapiirkondade elujõulisuse oluliseks eelduseks. Lisaks tugevdavad sedalaadi tegevused kutseõppe seoseid teadmussiirde tegevustega ning tervikliku põllumajandusliku teadmussiirde- ja innovatsioonisüsteemi põhimõtetega (nn AKIS, ingl *Agricultural Knowledge and Innovation System*) üldiselt, mis on oluline ettevalmistus järgmiseks programmiperioodiks.

Eelnõu § 3 punktiga 3 täpsustatakse, et messi ja näitust võib külastada juhul, kui need moodustavad osa õppereisist. Külastatava messi või näituse sisu peab olema seotud õppereisi sisuliste eesmärkidega ja tegevusvaldkonnaga, milles õppereis korraldatakse. Messi või näituse külastamine iseseisva tegevusena ei ole selle meetme raames endiselt abikõlblik.

Eelnõu § 3 punktidega 9, 10 ja 30 parandatakse määruses keelevead.

Eelnõu § 3 punktidega 11, 12 ja 17 täpsustatakse, millised kulud on esitlustegevuse puhul abikõlblikud. Esitlustegevuse maksimaalset toetuse määra tõstetakse muudatusega oluliselt. Muudatuse eesmärk on anda võimalus edaspidi korraldada mitmekülgeid, keerukamaid, kompleksemaid ja igas mõttes mahukamaid esitlustegevusi, kui seni on tehtud. Järjest enam saavad valdkonnas olulisteks märksõnadeks rohelepe, digiüleminek ja innovatsioon, mistõttu võivad planeeritud esitlustegevused reaalsuses osutada oluliselt kallimaks, kui seni ette nähtud. Samuti lisandub kutsevõistluste korraldamise näol üks võimalik tegevus, mille korraldamine võib osutada kulukaks. Praegune määruses sätestatud toetuse määr ei võimalda selliste tegevuste elluviimiseks piisava toetuse määramist. Samuti tuleb esitlustegevuste puhul arvestada, et kõik ei pruugi olla näiteks tootmishoones tehtavad esitlused, vaid tuleb arvestada ka vajadusega viia vajalik tehnika ja vajalikud seadmed esitluspaika.

Eelnõu § 3 punktiga 14 tuuakse välja, et abikõlblikud on ka tegevusest teavitamise kulud (nt tegevuse toimumise kuulutus ajalehes). Senine määruse tekst seda selgelt ei väljendanud, küll aga võis viiteid selle kohta leida määruse varasematest seletuskirjadest.

Eelnõu § 3 punktidega 15 ja 25 loetakse abikõlblike kulude hulka lennupiletid ning sätestatakse nende piirmääraks 320 eurot osaleja kohta. Lennupiletid on abikõlblik kulu, kui õppereis või ettevõtte külastus toimub välismaal.

Eelnõu § 3 punktiga 16 sätestatud muudatusega jäetakse välja nõue, mis kohustas hinnapakumuses välja tooma ka hinnapakumuse kehtivusaega. Muudatusega ühtlustatakse määruse tekst teiste meetmete määruste tekstiga. Hinnapakumuse esitamise ning reaalsete kulude tegemise vahele võib mõnikord jääda pikem periood, kui on hinnapakumuse kehtivusaeg. Seetõttu võib tekkida olukord, kus taotleja peab küsima uue hinnapakumuse, kuigi tellitava töö või teenuse või soetatava vara hind ei ole vahepeal muutunud. Sellise probleemi vältimiseks on mõistlikum mitte kehtestada määruses nõuet hinnapakumuse kehtivusajale.

Eelnõu § 3 punktiga 19 täpsustatakse, et nii nagu muude tegevuste puhul, on ka õppereiside korraldamisel personalikulude puhul korraldajale makstava toetuse maksimaalne suurus 10 protsenti taotletava toetuse summast tegevuse kohta.

Eelnõu § 3 punktiga 20 tõstetakse tehnika, sealhulgas esitlustehnika rentimise piirmäära. Muudatus on vajalik, et erinevate tegevuste korraldamisel oleks võimalik lisaks projektorile rentida vajadusel ka muud tehnikat (nt heli- või salvestustehnika vms), mis on tegevuste elluviimiseks vajalik. COVID-19 leviku tõttu on üsna oluline osa veebis ülekantavatel või salvestatud tegevustel ning puuduv tehnika ei tohi siinkohal takistuseks saada.

Eelnõu § 3 punktidega 21–24 täpsustatakse, et ka esitlustegevuste, õppereiside ning üksikosaleja õppereisile saatmise korral on abikõlblikud majutus- ja toitlustuskulud ning õppereisi puhul ka bussi üürimise kulu.

Eelnõu § 3 punktiga 26 pikendatakse määruses nr 68 sätestatud tegevuste elluviimise tähtpäeva kahe aasta võrra. Muudatuse tulemusena peab toetuse saaja toetuse väljamaksmiseks esitama pärast tegevuse täielikku või osadena elluviimist ja selle eest täielikult või osaliselt tasumist PRIA-le maksetaotluse, tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid ja tegevustest osa võtnud osalejate nimekirjad elektrooniliselt või kirjalikult hiljemalt 30. juuniks 2025. Konkreetne tähtpäev sõltub sealjuures taotlusvoorst.

Eelnõu § 3 punktidega 27–29 täpsustatakse, et osalejate isikukood tuleb osalejate nimekirjas esitada edaspidi täienduskoolituse, ettevõtte külastuse ja õpiringi korral. Nende tegevuste puhul kehtivad osalejatele määrusega kehtestatud piirangud ja isiku tuvastamine võib osutuda vajalikuks. Samasugused piirangud hakkavad kehtima ka nende isikute suhtes, kes saadetakse üksikosalejana välisriiki õppereisile. Üksikosalejaga õppereisi puhul ei pea kasutama, aga võib kasutada samasugust osalejate nimekirja vormi, nagu seda kasutatakse muude määruses nimetatud tegevuste puhul. Kui taotleja loobub üksikosaleja õppereisile saatmise korral osalejate nimekirja kasutamisest, peab ta PRIA-sse siiski koos maksetaotlusega kirjalikult esitama kõik osaleja kohta käivad vajalikud andmed (nimi, isikukood, kontaktandmed ja selle ettevõtte ärinimi ja äriregistri kood või selle asutuse nimi ja registrikood, kus osaleja töötab). Samuti on vajalik esitada üksikosalejana õppereisil osalenud isiku kirjalik kinnitus (mis võib olla allkiri osalejate nimekirjas või eraldi kinnituskiri) tegevusel osalemise kohta.

Eelnõu § 3 punktiga 31 lisatakse määrusesse rakendussäte, mis ütleb, et esitlustegevustele ning tehnika rentimisele kehtestatakse suuremad toetusmäärad alates 2021. aasta taotlusvoorst.

Eelnõu § 3 punktiga 32 kehtestatakse määruse lisas uued hindamiskriteeriumid, et ka nende tegevuste eest, mis on suunatud tasemeõppes õppijatele, oleks võimalik taotluse hindamisel hindepunkte anda.

Eelnõu §-ga 4 muudetakse maaeluministri 28. aprilli 2015. a määrust nr 46 „Teadmussirde pikaajaliste programmide rakendamise toetus“.

Eelnõu § 4 punktiga 1 pikendatakse määruses sätestatud tähtaega kahe aasta võrra. Muudatuse tulemusena peab toetuse saaja tegema abikõlblikud kulutused ning esitama maksetaotluse ja tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid vastavalt hankelepingule selles sätestatud tähtpäevaks, kuid hiljemalt 30. juuniks 2025.

Eelnõu § 4 punktis 2 lisatakse määrusesse tulenevalt Euroopa Komisjoni riigiabi eeskirjade muutmisest rakendussäte, mille alusel on võimalik 2021. aasta taotlusvoorus raskustesse sattunud ettevõtjaid toetada. Komisjoni määruse (EL) nr 702/2014 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 193, 1.7.2014, lk 1–75), artikli 1 lõike 6 punkti c alusel võib ajutiselt anda abi ka raskustes olevatele ettevõtjatele, kes ei olnud 31. detsembri 2019. aasta seisuga raskustes olevad ettevõtjad, kuid sattusid raskustesse ajavahemikul 1. jaanuarist 2020 kuni 30. juunini 2021.

Eelnõu §-ga 5 muudetakse maaeluministri 29. juuli 2015. a määrust nr 75 „Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamise toetus“.

Eelnõu § 5 punktiga 1 ühtlustatakse määruse sõnastus eelnõu § 5 mutmispunktis 2 sätestatud sõnastusega.

Eelnõu § 5 punktiga 2 muudetakse määruse § 4 lõike 2 punkti 9 sõnastust. Varem pidid taotluse esitamise ajaks olema äriregistrist kättesaadavad toetust taotleva ettevõtja taotluse esitamisele vahetult eelnenud kahe majandusaasta aruanded. Muudatuse kohaselt peavad juhul, kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta aruanne ei ole äriregistrile esitatud ja selle äriregistrile esitamise tähtpäev ei ole taotluse esitamise ajaks saabunud, olema kättesaadavad sellele majandusaastale vahetult eelnenud kahe majandusaasta aruanded, mille äriregistrile esitamise tähtpäevad on möödunud. Muudatuse eesmärk on luua paindlikumad toetuse taotlemise tingimused, võimaldades toetuse taotlejatele mõistlik aeg oma majandusaasta aruande koostamiseks ja esitamiseks.

Eelnõu § 5 punktiga 3 täpsustatakse määruse § 4 lõike 5 sõnastust. Varem loeti taimekasvatussaaduste töötlemisega tegeleva taotleja puhul tavapäraselt suureks sellised lühiajalised kohustused, mis on samas suurusjärgus varasemate aastate asjaomaste kohustustega, mida kinnitavad taotleja taotlusele esitamise aastale vahetult eelnenud kahe järjestikuse majandusaasta aruanded. Muudatuse kohaselt võetakse juhul, kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta aruanne ei ole äriregistrile esitatud ja selle äriregistrile esitamise tähtpäev ei ole taotluse esitamise ajaks saabunud, aluseks sellele majandusaastale vahetult eelnenud kahe majandusaasta aruanded, mille äriregistrile esitamise tähtpäevad on möödunud. Muudatuse eesmärk on luua paindlikumad toetuse taotlemise tingimused, võimaldades toetuse taotlejatele mõistlik aeg oma majandusaasta aruande koostamiseks ja esitamiseks.

Eelnõu § 5 punktiga 4 täiendatakse määruse § 15 lõike 3 sõnastust ja sätestatakse, milliste aastate andmed MTA edastab PRIA-le taotleja puhul, kes on füüsilisest isikust ettevõtja. Muudatuse kohaselt edastab MTA juhul, kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud aasta kohta ei ole MTA-le esitatud tuludeklaratsioon ja nimetatud tuludeklaratsiooni esitamise tähtpäev ei ole taotluse esitamise ajaks saabunud, sellele aastale vahetult eelnenud kahe aasta kohta esitatud tuludeklaratsioonide vormi E andmed, mille MTA-le esitamise tähtpäevad on möödunud. Muudatuse eesmärk on luua paindlikumad toetuse taotlemise tingimused ka füüsilisest isikust ettevõtjale.

Eelnõu § 5 punktiga 5 pikendatakse määruses sätestatud tähtaega kahe aasta võrra. Muudatuse tulemusena viib toetuse saaja projekti ellu ning esitab projekti elluviimist tõendavad dokumendid iga projektietapi lõppedes vähemalt üks kord aastas, kuid mitte rohkem kui neli korda aastas ühe taotluse kohta arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 2025. aasta 1. juuliks.

Eelnõu § 5 punktiga 6 pikendatakse määruses sätestatud tähtaega kahe aasta võrra. Muudatuse tulemusena saavad toetuse saajad, kes on viinud toetatavast tegevusest ellu osa, mille maksumus moodustab vähemalt 50 protsenti kogu toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest, taotleda projektiperioodi pikendamist enne selle lõppemist, kui ilmnevad temast sõltumatud asjaolud, mida ei olnud võimalik toetuse taotlemisel ette näha. Projektiperioodi võib pikendada kuni 18 kuud arvates selle lõppemisest, kuid mitte rohkem kui 2025. aasta 1. juulini. Projektitegevuste elluviimine peab vastama projektiplaanis kirjeldatud ajakavale, kuid kõik projektid peavad olema lõpetatud 2025. aasta 1. juuniks.

Eelnõu § 5 punktiga 7 täpsustatakse projekti elluviimist tõendavate dokumentide esitamist. Toetuse väljamaksmiseks on toetuse saajal võimalus esitada projekti elluviimist tõendavad dokumendid PRIA-le kahe kuu jooksul arvates vastava etapi lõpust, kuid hiljemalt 2025. aasta 1. juuliks.

Eelnõu § 5 punktiga 8 parandatakse keeleliga, asendandes sõna „tõendav“ sõnaga „tõendava“.

Eelnõu § 5 punktiga 9 täiendatakse toetuse väljamaksmiseks esitatavate dokumentide loetelu. Muudatusega taastatakse nõue esitada PRIA-le töötasu maksmist tõendava panga kinnitatud maksekorralduse ära kiri, mis võimaldab kontrollida maksude maksmist.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548), komisjoni määrusega (EL) nr 808/2014, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EL) nr 1305/2014 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad kontrollimenetluse rakendamise ja maaelu arengu toetusmeetmete nõuetele vastavuse kohta (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84), komisjoni delegeeritud määrusega (EL) nr 807/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja kehtestatakse üleminekusätted (ELT L 227, 31.07.2014, lk 1–17), ning toetuste ja tagastatava abi vormide rakendamise aluseks oleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469).

Eelnõu koostamisel on arvestatud komisjoni määrust (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549–607).

Samuti on arvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2020/2220, millega kehtestatakse teatavad üleminekusätted Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) ja Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) toetuse kohta 2021. ja 2022. aastal ning muudetakse määrusi (EL) nr 1305/2013, (EL) nr 1306/2013 ning (EL) nr 1307/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja nende määruste kohaldamisega ning määrust (EL) nr 1308/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja sellise toetuse jaotamisega (ELT L 437, 28.12.2020, lk 1–29), mille alusel rakendatakse arengukava üleminekuperioodi aastatel 2021–2022.

Nimetatud Euroopa Liidu õigusaktid on kättesaadavad Euroopa Liidu Teataja veebilehel <http://eur-lex.europa.eu>.

4. Määruse mõjud

Määrusega tehtavatel muudatustel ei ole otsest ja olulist sotsiaalset, sealhulgas demograafilist mõju. Määrusega tehtavate muudatustega ei kaasne otsest ja olulist mõju riigi julgeolekule ning välissuhetele, elu- ja looduskeskkonnale ega regionaalarengule.

Määruse rakendamiseks vajalikke menetlustoiminguid teeb PRIA, kellel on olemas määruse menetlemiseks vajalik haldussuutlikkus ja tehniline võimekus.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisategevusi ega -kulutusi riigieelarvelistest vahenditest. Samuti ei kaasne määruse rakendamisega tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Eelnõu § 1 punkti 1, millega muudetakse maaeluministri 26. augusti 2015. a määruse nr 84 „Innovatsiooniklastri toetus“ § 4 lõiget 5, rakendatakse tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Haridus- ja Teadusministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning e-kirjaga arvamuse andmiseks PRIA-le. Haridus- ja Teadusministeerium ning Keskkonnaministeerium kooskõlastasid määruse märkusteta. Rahandusministeerium palus ajapikendust, kuid hiljem saadeti e-mail teatega, et kooskõlastavad määruse siiski vaikimisi. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ei ole kooskõlastamiseks ette nähtud tähtaja jooksul eelnõud kooskõlastanud ega jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, mistõttu loetakse eelnõu Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ § 7 lõike 4 kohaselt kooskõlastatuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Saron

Kantsler